

(52)1

1

ODTAJNĚNÉ

Č. j. n. s. i. V. M. Š. T. V. M. H. B. S. S. S.

Stupeň utajení: *z*

Datum: *11. 6. 1951*

Stupeň: *rušil*

R MV SR č. 111/2003

Podílník: *[Signature]*

R O Z K A Z

Ministry národní bezpečnosti

č. 30.

biro souvislosti / rozhlasu

TRNB č. 92/54

125/54, 94/54

Pačle TRMV č. 48/54 a 229/54

Se všemi osobami špečenými při přechodu nebo pokusu o přechod státní hranice sepisujete zápis o zadržení a osobní prohlídce a pořizujete rovněž zápis o průzkumu místa zadržení. Zápisy jsou neodloučnou součástí materiálu, nezbytně vztáhnoute na osobní zápis RMV č. 64/54, čl. 70

Při předávání zadržené osoby orgánům Stb nutno provést kontrolu obou zápisů, aby materiál předávaný spolu s pachatelem orgánům Stb vždy obsahoval zápisy o zadržení a osobní prohlídce a zápis o průzkumu místa zadržení. Přílohu tohoto rozkazu tvoří *a návrh - vyřiti - I - 1.*

- a/ Směrnice pro sestavování zápisu o zadržení a osobní prohlídce a zápisu o průzkumu místa zadržení.
- b/ Vzor zápisu o zadržení a osobní prohlídce.

V Praze dne 23. června 1951.

Ministr národní bezpečnosti:
Ladislav K o p ř i v a.

Obdrží: Velitelství PS
Kabinet s. ministra NB

Toto vyhotovení č. 1. rozkazu ministra národní bezpečnosti s originálem porovnála a za správnost vyhotovení odpovídá *[Signature]*

S pachatelem dopadeným při přechodu nebo při pokusu o přechod státní hranice sepisuje se s pravidla v pohraniční rotě, zápis o zadržení, osobní prohlídce a zápis o průzkumu místa činu.

Tento zápis je průkazním právním dokumentem a tvoří nezbytnou součást průkazního materiálu potřebného k soudnímu řízení.

Účel zápisu je:

- 1/ zajistit udržování právního řádu republiky Československé a vytvořit dokument, odůvodňující omezení osobní svobody pachatele do té doby, než prokurátor vydá příkaz k jeho zadržení nebo zatčení,
- 2/ získat informace o tom, jak pachatel překročil nebo hodlal překročit hranici. Jeho údaje umožňují veliteli roty poznávat taktiku nepřítele a organizovat tak účelně ochranu hranice. Zápis je rovněž podkladem pro získání statistického přehledu o počtu pachatelů;
- 3/ zjistit a sepsat neprodleně věci a doklady, nalezené u pachatele při jeho osobní prohlídce. Neprodleně sepsaný a pachatelem podepsaný seznam věcí a dokumentů u něho nalezených znemožní pachateli předstírat při dalších výsleších a při soudním řízení, že některé dohlédné předměty u něho nalezeny nebyly a že mu byly podstrčeny; seznam zároveň zaručuje, že nebudou cenné věci pachatelovy zasaňročeny;
- 4/ zjistit a vyhodnotit průběh zadržení, činnost pachatele a činnost hlídky PS, která zadržení provedla, aby dle získaných poznatků mohly být vyvozeny důsledky pro další práci a postup.

I.

Zápis o zadržení a osobní prohlídce.

A/ Kdy se zápis sepisuje?

Zápis se sepisuje s pachatelem ihned po jeho předvedení na velitelství pohraniční roty nebo jiného vyššího velitelství jednotek PS.

Zápis je dokumentem právního charakteru a musí být proto pořizován s patřičnou péčí a odpovědností. Opomenutí vyhotovit tento zápis znamená porušení právního řádu republiky Československé. Velitelé PS, kteří opomenou sepsat s pachatelem zápis, budou přísně voláni k odpovědnosti.

B/ Jak se protokol sepisuje?

1/ Po zadržení pachatele a po jeho předvedení na velitelství roty provede velitel roty nebo ten, kdo velitele zastupuje, pečlivou osobní prohlídku pachatele. Při tom je třeba věnovat důkladnou pozornost oděvu, obuvi, příkrývece hlavy, vlasům a všemu, co by mohlo sloužit za úkryt věci nebo písemností. Věci nalezené u pachatele, se kladou na stůl nebo na jiné vhodné místo, kde není žádných jiných předmětů a písemností, které by se mohly smístit s věcmi, nalezenými u pachatele.

2/ Osobní prohlídka se provádí vždy za přítomnosti dvou dalších příslušníků PS, kteří po dobu prohlídky pečlivě strážejí pachatele.

Jejich úkolem je zmařit jakýkoliv pachatelův pokus o uschování nebo utajení některé věci zamezit případnému pokusu o odpor nebo o útěk.

3/ Vyžaduje-li to celková situace, zejména chování zadrženého, může být osobní prohlídka a jeho výsledk proveden bez sejmutí pout.

4/ Po provedení osobní prohlídky vyslechne velitel roty předběžně pachatele, zda měl společníky, aby v případě, že o přechod se pokusilo více pachatelů, kteří pohraniční hlídkou nebyli ani zadrženi ani spatřeni, mohl naříditi ihned potřebná opatření k jejich zadržení.

5/ Po tomto předběžném výsledku přistoupí velitel roty k pořizení zápisu o zadržení a osobní prohlídce. Při tom věnuje zvláštní pozornost zjištění důvodů přechodu, kdo pomáhal nebo vedl pachatele a zjištění, po které cestě pachatel šel, a jakým způsobem chtěl hranici překročit.

Získané poznatky využívá velitel roty k organizaci ochrany hranice.

- 6/ V zápise sepíše velitel roty všechny věci nalezené u zadrženého včetně zbraní, osobních dokladů a oděvu. Zápis přečte a dá podepsat zadrženému a v jeho přítomnosti sám zápis podepíše. Zápis podepíše též ti příslušníci PS, kteří podle čl. 2/, byli přítomni osobní prohlídce.
- 7/ Při soupisu nalezených věcí u zadrženého nutno dírřcovat tato ustanovení:
- a/ Věci se zapisují podrobně a každá zvlášť.
 - b/ Při popisu věcí uvádí se značka nebo firma, které věc vyrobila a ve kterém státě. Mění-li možno uvedené údaje zjistit a předmět zřejmě není vyroben v ČSR, stačí místo značky a firmy uvést, že věc je zahraničního původu.
 - c/ Při sepisování nalezených peněz je nutno uvést při každé valutě jednak celkovou sumu / na př. 1.000 marek, 5 dolarů./ jednak počet jednotlivých bankovek dle jejich hodnoty / na př. 1 bankovka 500 marek, 2 bankovky po 200 markách, 5 jednodolarových bankovek./ Stejně se postupuje při sepisování mincí. Jedná-li se o bankovky zvlášť vysoké hodnoty /na př. 100 dolarů nebo větší/, uvádí se též číslo bankovky.
 - d/ Jde-li o věci nebo mince zhotovené z drahých kovů, uvádí se pouze označení barvy kovu, /žlutý kov, nebo bílý kov - na př. prsten ze žlutého kovu s modrým kamenem/.
 - e/ U zbraní uvádí se druh a ráže zbraně, značka a výrobní číslo.
 - f/ Fotoaparáty, kinoaparáty, filmy, fotolesky, fotopapíry, se nesmí otevírat, aby nebyly zničeny snímky.
 - g/ Stejně se nectevírají ampulky nebo hermeticky uzavřené nádoby. Takové věci se zapisují buď podle nálepek nebo podle jiným vnějších znaků /na př. lahvička se žlutou tekutinou, zapečetěná, bez označení obsahu/.
 - h/ Byly-li nalezeny u zadrženého knihy, které měly mezi určitými stránkami vloženy záložky, musí být záložky ponechány na tom místě, na kterém byly nalezeny.

ch/ U osobních dokladů se zapisuje jméno, na které byly vydány a číslo, případně úřad, který doklad vydal.

8/ Nezná-li zadržený český jazyk, může být k výsledku použito tlumočnicka z řad příslušníků PS. V takovém případě podepíše zápis i tlumočnick.

9/ Při zadržení více pachatelů sepíše se o každém z nich zápis zvlášť; pouze děti do 14 let zadržené v doprovodu rodičů, zapisují se společně s rodiči.

Děti do 14 let zadržené bez doprovodu rodičů, zapisují se samostatně.

10/ Odmítá-li zadržený podepsat zápis / buď z neznalosti jazyka nebo z jiného důvodu, učiní se o tom na konci zápisu záznam /na př. zadržený odmítl podepsat, poněvadž nezná český jazyk a nevěří tlumočnickovi, nebo zadržený kategoricky odmítá podepsat/. Tento záznam o odmítnutí podpisu podepíše tři příslušníci roty.

11/ Odmítá-li zadržený jakoukoliv výpověď, vyplní se pouze ty rubriky zápisu, k jejichž vyplnění není údajů zadrženého třeba.

Odmítnutí výpovědi zapíše se na konci zápisu ve formě záznamu jako při odmítnutí podpisu.

II.

Zápis o průzkumu místa zadržení.

Kromě zápisu o zadržení a o osobní prohlídce sestaví pohraniční rota zápis o průzkumu místa zadržení.

Pro tento zápis není stanovena žádná závazná forma, nýbrž pouze ve formě zápisu popíše místo a zjištěné stopy.

V tomto zápise musí být uvedeno:

- 1/ stručný popis místa, na kterém byl pachatel zadržen,
- 2/ viditelné stopy, které pachatel zanechal na místě,
- 3/ změny, které pachatel učinil na místě k usnadnění přechodu /na př. zakopání se pro ochranu proti střelbě a pod./,
- 4/ věci nalezené na místě, místo nálezu a jejich popis,

- 5/ směr cesty pachatele,
- 6/ přesný údaj místa, ve kterém pachatel přešel, případně hodlal přejít hranici,
- 7/ zda ze zjištěných stop nevychází najevo, že šlo o více pachatelů, kteří nebyli dopadeni, případně spatřeni,
- 8/ kdo prováděl průzkum,
- 9/ jaká uplynula doba mezi průzkumem a zadržením,
- 10/ jméno psůvoda a psa, který byl nasazen,
- 11/ jak si počínal pes, nasazený na stopu,
- 12/ zda na místě byly přítomny přímo nezúčastněné jiné osoby.

Zápis podepisují všechny osoby, které prováděly průzkum. Byl-li průzkum prováděn více osobami, podepisuje zápis velitel skupiny a dva další její příslušníci.

Zápis o zadržení a osobní prohlídce a zápis o průzkumu místa zadržení sepisují se ve dvou výtiscích průpisem, při čemž obě zápis musí být průpisem podepisovány.

III.

Eskortování zadržené osoby.

- 1/ Po sepsání obou zápisů ponechá se zadržený v rayonu roty, pod dozorem strážného, tak dlouho, pokud velitel praporu nedá příkaz k eskortování na štáb praporu. Způsob eskorty stanoví velitel praporu.
- 2/ Po obdržení rozkazu k eskortě předá velitel roty veliteli eskorty se zadrženým všechny předměty u něho nalezené a oba výtisky zápisu o zadržení a zápisu o průzkumu místa zadržení. Velitel roty současně určí, jakým dopravním prostředkem a kterou cestou má být eskorta provedena.
- 3/ Velitel eskorty přezkouší, zda předané věci souhlasí s údajem v zápisu o zadržení a osobní prohlídce a potvrdí příjem věci a zápisů svým podpisem. Podpis se provede na čistých listech pohraniční knihy. Velitel eskorty předá zadrženého pouze tomu příslušníku štábu praporu, který mu byl velitelem roty jmenovitě určen.

4/ Rozhodlo-li velitelství PS, že zadržený má být předán orgánům státní bezpečnosti, může být předání provedeno pouze ve štábu brigády. Pohraniční rota a praporek nesmí samy zadrženého nikomu předat. Oba zápisy se předají orgánům Stb spolu se zadrženým a jeho věcmi. Přejímací orgán Stb potvrdí příjem zadrženého, jeho věcí a zápisů na kopiích obou zápisů. Kopie obou zápisů zůstanou uloženy ve II. oddělení štábu brigády.

*Pr. 14 TR 189/13 str. 498,
část II.
pohraniční*

IV.

Další opatření.

- 1/ Velitel roty hlásí zadržení pachatele ihned veliteli praporu. Hlášení provede podle rubriky 1. nařízení o hlásacích službách. Současně učiní zápis v II. části pohraniční knihy.
- 2/ Po odeslání pachatele na štáb praporu velitel roty sestaví
 - a/ podrobný popis provedeného zadržení, při čemž zejména uvede činnost pohraniční hlídky. Byla-li k zadržení nasazena záloha, popíše své rozhodnutí, rozkazy a úkol zálohy;
 - b/ vhodností činnosti hlídek /hlídky/ a zálohy a podá své vyjádření zda jejich postup zahrnuje či nikoliv;
 - c/ nakreslí schéma zadržení.Toto hlášení odešle veliteli praporu, který k němu se vyjádří a odešle je veliteli brigády /oddělení / PS.
- 3/ Účelem tohoto hlášení je:
 - a/ získávat zkušenosti ze služby ochrany hranice a využívat jich pro další její řízení.
 - b/ vyhodnocovat zákroky příslušníků PS a vhodně popularizovat mezi ostatní příslušníky PS.
 - c/ zajistit, aby ti příslušníci PS, kteří se vyznamenali při výkonu služby ochrany hranice, byli včas navrženi k udělení odměny.
- 4/ Každé úspěšné zadržení musí být uveřejněno v rozkaze velitele brigády bez uvedení jména zadrženého. Při tom musí být uvedeny udělené odměny. Příslušníky PS, kteří se při zadržení pachatele zvláště vyznamenali, navrhne velitel brigády veliteli pohraniční stráže k udělení odměny.

5/ Případy zadržení, jejichž realizace si vyžádala provedení větších akcí a při nichž byly získány zkušenosti, kterých by bylo možné využít u celé ochrany stráže, zpracuje a vyhodnotí velitel brigády a odesílá své vyhodnocení velitelství PS.

Z á p i s

o zadržení, osobní prohlídce pachatele dopadeného při přechodu nebo při pokusu o přechod státní hranice lidově demokratické republiky Československé a o místu činu.

místo

den, měsíc, hodina

195

Jednotka: /značena krycím číslem/

Místo zadržení: /uvést přesně kraj, okres, obec a určit místo podle místních orientačních bodů/

Zadržen při přechodu nebo pokusu o přechod hranice

z /stát, ze kterého šel/

do /stát, do kterého šel/

Zadržený pachatel udává jméno: _____

Místo a data narození podle údajů pachatele _____

Národnost, kterou pachatel udává:

Mateřský jazyk /podle udání pachatele/

Státní občanství /podle udání pachatele/:

Rodinní příslušníci a příbuzní /uvést jména, bydliště a pracoviště příbuzných/:

Vzdělání:

Povolání:

Místo posledního zaměstnání a funkce v něm:

Záznam o splnění branné povinnosti; je-li pachatel vojenskou osobou, hodnost a jednotka, ve které slouží; je-li v záloze, doba a místo přesenní služby.

/podpis zadržené osoby/

Členství v politické straně a ve stranách, jichž byl dříve členem:

Místo přechodu státní hranice:

Důvod přechodu státní hranice:

Kdo provedl zadržení /uveďte se hlídka a počet členů hlídky/:

Kdo doprovázel pachatele a kde se nyní tyto osoby nacházejí:

Byl pachatel doprovázen dětmi do 14 let?

Projevili pachatel při zadržení odpor?

Použil pachatel při zadržení zbraně?

Pokusil se pachatel při zadržení o útěk?

Bylo při zadržení použito zbraně hlídkou PS?

Kdo z hlídky a s jakým výsledkem použil zbraně?

Co hodlal pachatel učinit po překročení hranice?

Kdo pachatele vyslal a kdo mu pomáhal při přechodu?

Směr /cesta/ příchodu ke státní hranici:

/podpis zadržené osoby/

Jakým způsobem se pachatel hodlal vyhnout pohraničním orgánům při přechodu státní hranice /hraničního pásma - zákázného pásma/?

Překročil pachatel již dříve neoprávněně státní hranici?

Kdy a kde?

Za jakým účelem?

Byl pachatel dříve již v cizině /dle údajů pachatele/?

Kdy a kde?

Byl pachatel za dřívější neoprávněné přechody hranice potrestán?

Jiné údaje:

/podpis zadržené osoby/

U pachatele byly při osobní prohlídce nalezeny:

1/ zbraně:

- a/
- b/
- c/
- d/
- e/

2/ osobní doklady:

- a/
- b/
- c/
- d/

3/ jiné věci:

- a/
- b/
- c/
- d/
- e/
- f/

podpis orgánu provádějícího
výsledk osobní prohlídku

podpis tlumočnicka

Potvrzuji správnost zázpisu
a skutečnost, že věci v něm
uvedené byly při osobní pro-
hlídce u mne nalezeny:

podpis zadržené osoby

Podpis osob, přítomných
osobní prohlídce:
